

DBBD en ammoniak

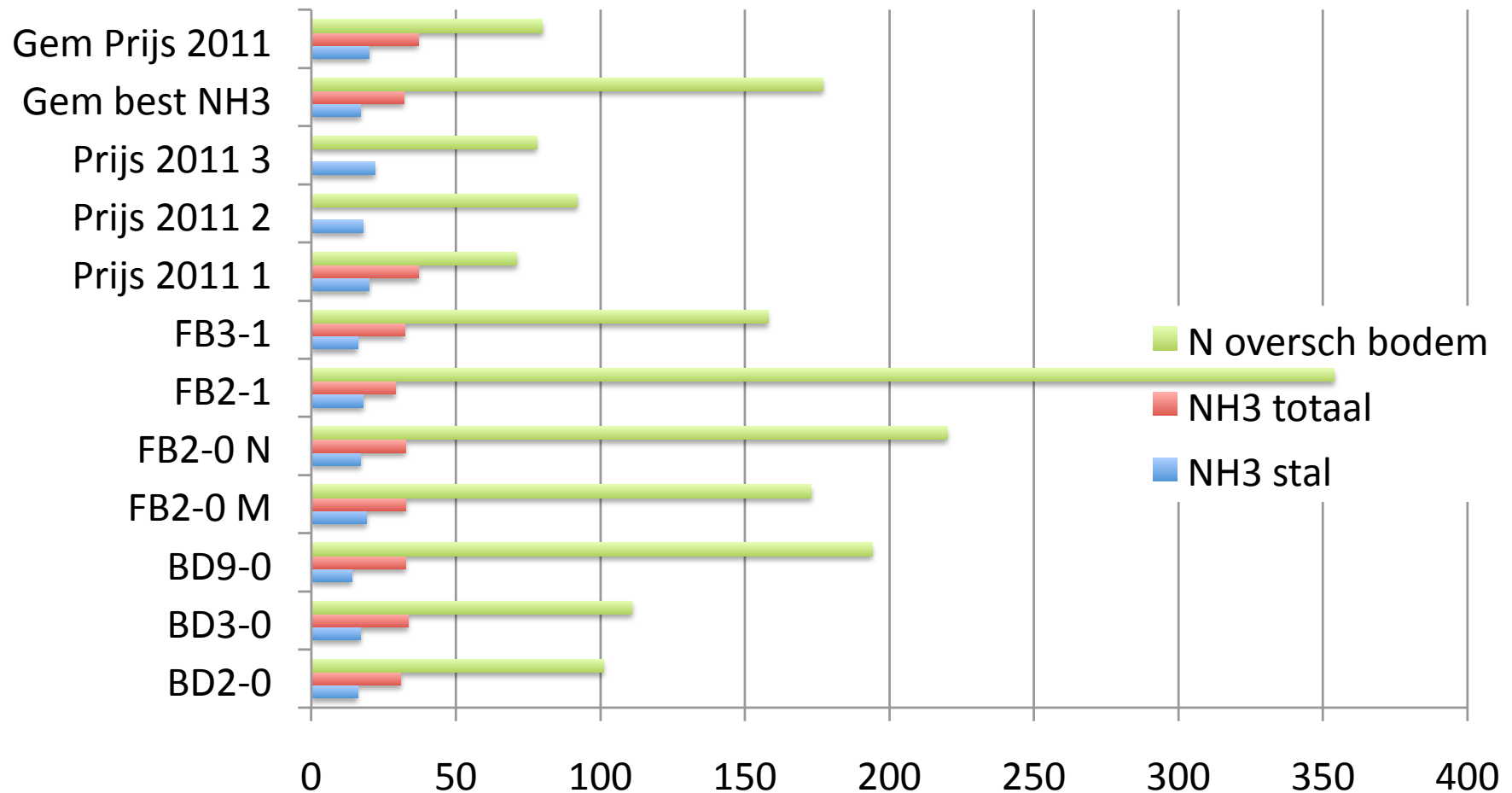
bespreking prov Drenthe, 20 juni Assen

- Prestaties + Statistiek DBBD
- Statistiek Koeien & Kansen
- Vergelijking programma's

- N-overschot : naar lucht, water en bodem
- Correlaties tussen NH₃, ureum e.d
- Laagst NH₃ emissie scorende bedrijven
- Maatregelen die NH₃ verlagen

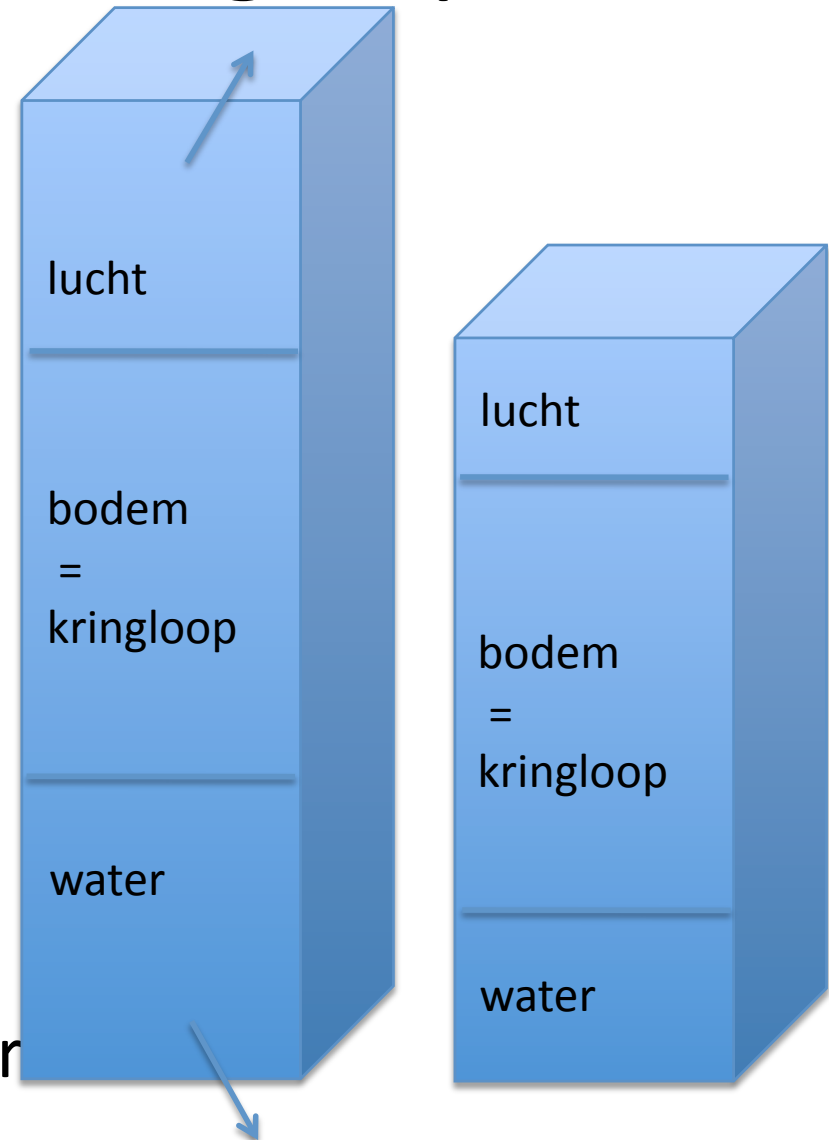
- Beleidsoverwegingen provincie
- Instructie aan gemeenten

Figuur 3 DBBD: kg N in Ammoniak en in N-overschot bodem

N-overschot in kringloop

- **NH₃ → lucht (N₂₀₀₀)**
 - berekend uit bedrijfscijfers
 - excl NO
- **N-overschot bodem**
 - berekend uit bedrijfscijfers
 - deels gemeten volume kuil
 - deel in kringloop = bodemefficiëntie
- **NO₃ → water**
 - controle in peilbuizen
- **Totale 'N-overschot' moet lager**
 - en efficiëntie bodem hoger

N-overschot : lucht+bodem+water

- Totaal N-overschot verdeelt zich over lucht (ammoniak), water (nitraat) en bodem
- Cijfers:
 - laagste NH₃ emissies (top 20%) hebben hoger dan gemiddeld N-overschot bodem
 - laagste N-bodemoverschot (prijswinnaars) hebben hoger dan gemiddeld NH₃ emissie
- kg N/ha: NH₃ (top 20%) 48 + N-bodem 177 = 225
- kg N/ha: NH₃ (prijswin) 56 + N-bodem 80 = 136
- Potentie verlaging **500 ton N in NH₃** (5 kg/10.000 kg x 1 miljard kg)
- Potentie verlaging N-bodemoverschot **4.224 ton N in NO₃**
 - top 20% met 91 kg/ha ligt 64 kg/ha lager dan gem 155 kg N/ha. Opschalen over 66.000 hectare

Vergelijking kg N in NH₃/10.000 kg melk

referentie: landelijk gemiddeld

49 (2006) en 44 (2009 laatst bekende cijfer)

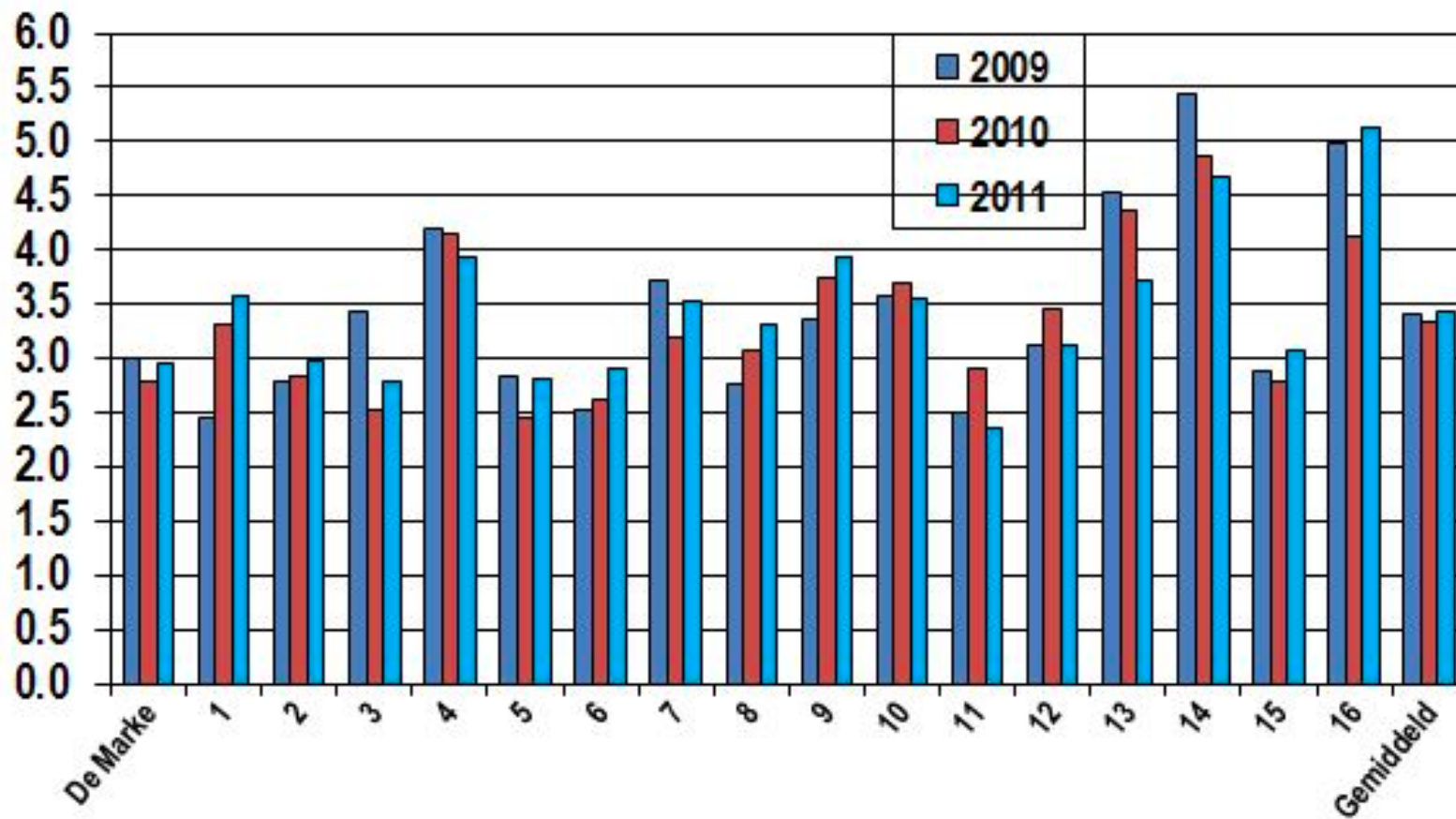
Koeien&Kansen

- 46 (2006) >> doel = -30% = 32
- 34 (2011)

DBBD 2011

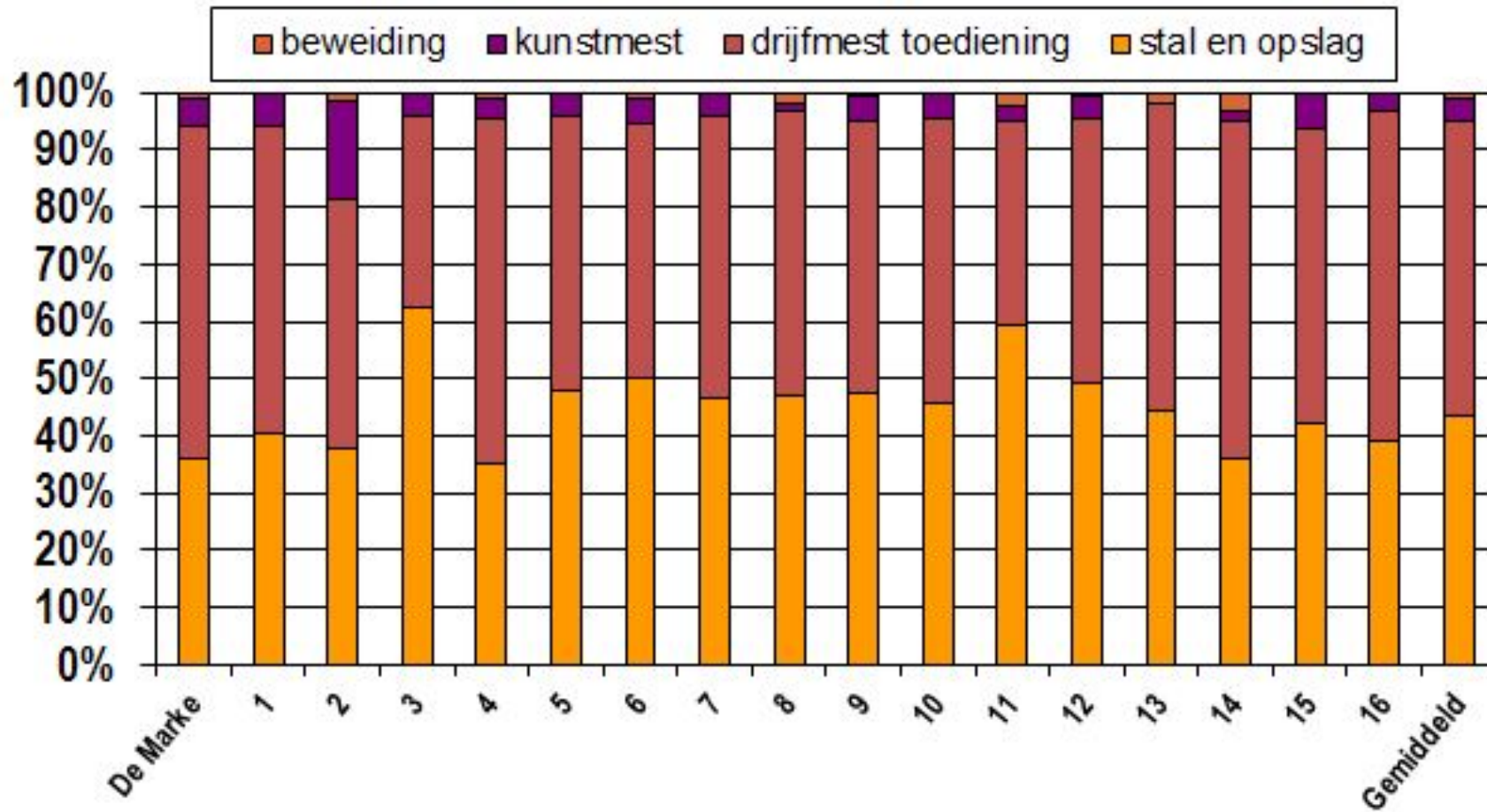
- 38 (NH₃ totaal gemiddeld N=48 incl nieuwe instroom)
- 33 (NH₃ totaal top20%) = - 5 kg /10.000 kg melk

Figuur 1 ammoniakemissie (kg / ton melk) in 2009, 2010 en 2011 van alle koeien&kansen-bedrijven, De Marke en het gemiddelde per jaar.

Figuur 2 de relatieve emissiebronnen voor ammoniak op de verschillende koeien&kansen-bedrijven en De Marke.

Deze cijfers komen overeen met DBBD

Correlaties NH3 NL N=230 (DBBD als deelverzameling N=34)

- Lager ureum = lager NH3 stal, lager NH3 tot, lager N-bodemoverschot en lager Ruw Eiwit in voer.
- Lager NH3 emissie tot = lager ureum, lager NH3 stal, lager Ruw Eiwit en *hoger* benutting dier en *hoger* N-bodemoverschot
- NL kringloop 10% Ureum <20
- NL kringloop 33% Ureum <22
- NL gemiddeld = 23.11 (N=475, 2011 DMS)

Laagste 20% NH₃ emissie (top 7 Dr)

- intensiever
- gemiddeld productie melk / koe
- hogere voer efficiëntie
 - waarschijnlijk intensiever, dus minder jongvee
- ureum meer dan 1 punt lager
- N-overschot hoger
 - benutten ruimte in bemestingsplan, meer mais in rantsoen en hierdoor waarschijnlijk lager ruw eiwit
- 5 toppers begonnen tussen 2000 en 2007
- 3 toppers stroomden in tussen 2008 en 2011

Maatregelen : lage NH₃ emissie

- 1. Eiwitarm voeren (mais, pulp)**
2. Flink aandeel bouwland voor mesttoediening
- 3. Emissiearme stal**
4. Weidegang

Voorgestelde conclusies

- kringloopdata DBBD en NL in lijn met data Koeien&Kansen
 - beide lopen voor op landelijk gemiddelden
- kringloop doelen en data kloppen met ureumgehaltes
- integrale aanpak N is cruciaal voor provincie, dus samen optrekken met waterschappen
- vergunnen op basis van NH3 stalemisatie en bedrijfsvoering is relevant

- DBBD =kringloopaanpak heeft potentie: maatschappelijk en bedrijfsmatig
 - veel nieuwe instromers en slechts 20% melkveehouders betrokken
 - mits afgestemde aanpak vanuit provincie, waterschappen en gemeenten (mmv LTO en N&MFD en RABO en RFC/CONO)
 - mits stevige informatie aan melkveehouders over bedrijfsvoering, beloning van prestatie (prijs winnen, ontwikkelruimte, cent/kg melk e.d.) en over kansen in kader GLB (collectieven)

Overwegingen provincie (beleid)

- Gezien :
 - Lage ureum = lage NH3 emissie
 - Emissies DBBD en K&K liggen in voorhoede mvh NL, maar moeten nog verder
 - Bedrijfscijfers DBBD = realiteit + handhaafbaar > ammoniak meetlat
- Overwegende dat :
 - Groenmanifest Drenthe vooruit loopt op ingaan PAS
 - Opschaling 'kopgroep → peloton' maatschappelijk gewenst is via 'beloning' = ontwikkelruimte
 - Bedrijfscijfers aansluiten op Aerius model
 - Verdere focus van alle melkveehouders op reductie van stikstof-emissies in gehele N-kringloop (NH3 + NO3) gunstig is voor milieu en inkomen
 - Eurocommissaris en EL&I certificering van kringloopaanpak 'interessant' vinden in het perspectief van GLB 2014-2020
 - Provincie bevoegd gezag is om eigen maatregelen te accepteren om ontwikkelruimte te bieden
 - Handhaafbaarheid gegarandeerd kan worden door certificering te verplichten over komende jaren
 - Beloning voor inzicht in bedrijfsgegevens kringloop relevant voor handhaving
-

Overwegingen provincie (2)

.....

- *Wil integraal denken in de hele stikstof kringloop*, want lager ammoniak emissie naar natuur loopt risico op hogere nitraatverliezen aan grondwater
 - Provincie monitort voor vergelijking met 0-situaties en berekeningen behalen stikstofdoelen NH3 (in PAS)
 - bij evaluatie koppelt provincie NH3-emissie naar lucht aan NO3-emissie naar water (ism waterschappen ivm Kader Richtlijn Water)
- Provincie *verkent de juridische mogelijkheid om het kringlooprapport toe te voegen* aan toets voor vergunningverlening in kader PAS

en

- *Ontwikkelt instructies voor verleners van omgevingsvergunning en Nbwet-vergunning* om – naast de norm van ureumgetal <20 en ammoniakscan - ook vergunning tot gelimiteerde uitbreiding naast N2000 toe te staan mits melkveehouder:
 - Rapport of Certificaat kringloopcijfers (van *huidige* bedrijfsvoering)
 - Schriftelijk intentie maatregelen met lage NH3 emissie (*toekomst* + check met kringloopcijfers toekomst. Dit legt de cijfermatige basis voor handhaafbaarheid)

En

- *Nodigt waterschappen en gemeenten uit tot gezamenlijke evaluatie* van de prestaties in de integrale N-kolom (NH3 en NO3) tbv vergunningverlening ism LTO en N&MFD als follow-up Groenmanifest 2011.

Instructies vergunningverlening aan gemeenten (1)

- ETC beschrijft de principes van de kringloopaanpak in de melkveehouderij voor de instructiebrochure aan vergunningverleners
- Samenvatting van beleidsoverwegingen provincie
 - **Gezien en Overwegende:**
 - lage ureum = lage NH3 emissie, Emissie DBBD en K&K ligt in voorhoede mvh
 - bedrijfscijfers DBBD zijn 'harder' dan ammoniak meetlat
 - en eenvoudig te certificeren
 - beperking emissie dier/stal (Wav) aanvulling verdient met beperking emissie via bedrijfsvoering (vooral voerspoor met % laag ruw eiwit)
 - 'beloning' in de vorm van ontwikkelruimte steunt de beweging van kopgroep naar peloton

..... ZOZ

Instructies vergunningverlening aan gemeenten (2)

.....

- Gemeenten namens provincie vergunning te doen verlenen tot uitbreiding van melkveehouderij nabij N-2000 mits:
 - rapport of Certificaat bedrijfscijfers
 - intentie bedrijfsvoering met lage NH3 emissie (toekomst)
 - uitbreiding aan maximum te binden
 - mits voorgenomen bedrijfsvoering
 - tot emissieplafond
 - of aantal vee
 - of aantal hectare
 - + aanpassingen stal
- handhaven middels check jaarlijks kringlooprapport
- provincie past evt maximale emissie aan bij nieuw inzicht/beleid en gemeentelijke rapportages aan provincie

...ZOZ

Instructies vergunningverlening aan gemeenten (3)

.....

- Provincie organiseert instructiebijeenkomsten voor gemeenten in najaar 2012
 - bij voorkeur ism waterschappen (?)
- verspreidt instructiebrief aan Gemeenten
- nodigt Waterschappen uit tot koppeling aan nitraat emissies
- voor vragen: contactpersoon bij provincie
- Gemeenten rapporteren aan Provincie voor vergelijking prestaties met 0-situatie en inzicht in behalen stikstofdoelen NH3 (PAS)
- Gemeenten nemen deel aan jaarlijks evaluatie in de integrale N-kolom tbv vergunningverlening ism LTO en N&MFD en waterschappen